

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/85/2020
Identifikačné číslo spisu: 4613205279
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4613205279.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X. X., bývajúceho v I., zastúpeného JUDr. Mariánom Mackom, advokátom, so sídlom v Nitre, Kocel'ova 2, proti žalovanému Y. S., bývajúcemu v B., zastúpenému Petrom Janíkom, advokátom, so sídlom v Topoľčanoch, Nám. M. R. Štefánika 5, o vylúčenie vecí z exekúcie, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4C/221/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. novembra 2019 sp. zn. 9Co/244/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2018 č. k. 4C/221/2013-506 určil, že nehnuteľnosti v kat. úz. I. zapísané na LV č. XXXX ako parc. č. 41/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 129 m², parc. č. 41/4 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 110 m² spolu so stavbami - dom knihy súp. č. XXXX na parc. č. 41/2, rozostavaná prístavba súp. č. XXXX na parc. č. 41/4 pozostávajúcimi z bytu č. X vo vchode U. na 3., 4. a 5. poschodí spolu s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku 6189/61533, 5260/61533, 1137/61533, z priestoru č. XX na 2. poschodí vo vchode administr. spolu s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku 16773/61533, z priestoru č. X vo vchode čajovňa na 1. poschodí spolu s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku 14769/61533, z priestoru č. X vo vchode čajovňa na 1. poschodí, z priestoru č. X vo vchode predajňa na prízemí spolu s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku 17405/61533 a z priestoru č. X vo vchode predajňa na prízemí a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX ako parc. č. 41/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 44 m², parc. č. 77/9 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 59 m², parc. č. 77/21 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 45 m², parc. č. 77/22 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 193 m², parc. č. 77/23 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 6

m2, parc. č. 77/24 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 61 m2 spolu so skladom súp. č. XXXX na parc. č. 77/9, sú vylúčené z exekúcie vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7Er/15/2011 vykonávanej súdnym exekútorom Mgr. Júliusom Rosinom, Exekútorový úrad Topoľčany pod sp. zn. EX 69/11, z exekúcie vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6Er/105/2013 vykonávanej súdnym exekútorom Mgr. Júliusom Rosinom, Exekútorový úrad Topoľčany pod sp. zn. EX 246/13 a z exekúcie vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8Er/362/2013 vykonávanej súdnym exekútorom Mgr. Júliusom Rosinom, Exekútorový úrad Topoľčany pod sp. zn. EX 1023/13. Ďalším výrokom súd žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku nepriznal a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Topoľčany súdny poplatok za podanú žalobu v sume 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 243h ods. 1, § 37 ods. 2 a § 55 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku. Uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že v žalobe špecifikované nehnuteľnosti sú vylúčené z exekúcií vedených na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7Er/15/2011, 6Er/105/2013 a 8Er/362/2013 z dôvodu, že tieto exekučné konania boli iba umelo vyvolané, pričom všetky záväzky, ktoré mal voči žalovaným 1/ a 2/, a to manželom V., už splnil, avšak žalovaná 3/ Y. X. podpísala zmenky na fiktívne pohľadávky, pričom tieto boli antidatumované. Na základe zákonných ustanovení, ako aj názorov právnej teórie a rozhodnutí súdnej praxe dospel súd k záveru, že žalobe žalobcu na vylúčenie vecí z exekúcie je potrebné vyhovieť, keďže v súčasnej dobe nie sú splnené hmotnoprávne podmienky k tomu, aby pohľadávka žalovaného ako veriteľa, ktorá vznikla za trvania manželstva žalobcu a jeho bývalej manželky Y. X., a ktorá je len pohľadávkou proti Y. X., mohla byť v exekúcii uspokojená i z majetku pôvodne patriaceho do BSM žalobcu a jeho bývalej manželky Y. X.. Dôvodil, že právna teória, ako aj súdna prax sa zhodujú v tom, že ak k vyporiadaniu spoločného majetku dôjde v priebehu exekučného konania, tak manžel (bývalý manžel) povinného v takom prípade stráca postavenie účastníka exekučného konania a od okamihu vyporiadania BSM, či už dohodou, rozhodnutím súdu alebo od okamihu, kedy začne platiť zákonná nevyvrátiteľná domnienka podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka o jeho vyporiadaní, nemožno už viesť exekúciu na majetok, ktorý patril do BSM. V prípade exekučných konaní oprávneného Y. S. vedených na súde pod sp. zn. 7Er/15/2011, 6Er/105/2013 a 8Er/362/2013 považoval súd prvej inštancie za nesporné, že tieto sú vedené na nehnuteľnosti v kat. úz. I., zapísané na LV č. XXXX a LV č. XXXX, pričom výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností v dôsledku vyporiadania BSM právoplatným rozhodnutím súdu je žalobca X. X., voči ktorému žalovaný nemá pohľadávku, a teda výlučné vlastnícke právo žalobcu k nehnuteľnostiam je takým právom, ktoré nepripúšťa exekúciu na tieto nehnuteľnosti, a preto si žalobca oprávnenne uplatnil toto svoje právo na súde voči oprávnenému žalobou na vylúčenie vecí z exekúcie. Poukázal na to, že zákonná úprava uvedená v § 147 Občianskeho zákonníka, ako aj v § 37 ods. 2 a v § 55 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 umožňuje súdu, aby vzhľadom na preukázaný skutkový stav vyhovel excindačnej žalobe žalobcu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a iný spôsob výkladu týchto zákonných ustanovení nie je prípustný, pričom nie je možné stotožniť sa s názorom žalovaného o možnosti vykonať exekúciu predajom nehnuteľností s poukazom na ustanovenie § 169 Exekučného poriadku, pretože uvedené ustanovenie nerieši status vecí v BSM, ktoré sú postihnuté exekúciou, ale na daný prípad musel súd aplikovať vyššie citované zákonné ustanovenia. Exekučný poriadok v znení účinnom od 1. apríla 2017 už iným spôsobom upravuje postavenie účastníkov exekučného konania v § 35 s tým, že účastníkom konania je aj manžel povinného, alebo bývalý manžel povinného, ak sa exekúcia vykonáva postihnutím majetku v BSM a ak exekútor určil spôsob vykonania exekúcie postihnutím majetku v BSM, neskoršie vyporiadanie BSM nemá právne účinky voči oprávnenému. Exekučný poriadok účinný do 31. marca 2017 však takéto konkrétne ustanovenie neobsahoval, a preto súd o nároku žalobcu mohol, vzhľadom na ustanovenie § 243h ods. 1 Exekučného poriadku, rozhodovať len podľa ustanovení Exekučného poriadku účinných do 31. marca 2017, a teda aplikovať na nárok uplatnený žalobcom ustanovenie § 37 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že v priebehu exekučného konania došlo k vyporiadaniu BSM žalobcu a jeho bývalej manželky ako povinnej z exekúcií rozhodnutím súdu, tak exekúciou už nemožno postihnúť majetok, ktorý síce patril do BSM, ale ktorý v dôsledku vyporiadania je vo výlučnom vlastníctve žalobcu ako bývalého manžela povinnej. Z uvedených dôvodov súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a určil, že nehnuteľnosti uvedené vo výrokovej časti rozsudku sú

vylúčené z jednotlivých exekúcií citovaných vo výroku rozsudku.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. novembra 2019 sp. zn. 9Co/244/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku, vo výroku o poplatkovej povinnosti žalovaného a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, kde mal súd preukázané, že v prípade exekučných konaní oprávneného Y. S. vedených na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7Er/15/2011, 6Er/105/2013 a 8Er/362/2013, ktoré sú vedené na nehnuteľnosti v katastrálnom území I. zapísané na LV č. XXXX a LV č. XXXX, ktorých výlučným vlastníkom v dôsledku vyporiadania BSM právoplatným rozhodnutím súdu je žalobca, voči ktorému žalovaný nemá žiadnu pohľadávku, a tak výlučné vlastnícke právo žalobcu k nehnuteľnostiam je takým právom, ktoré nepripúšťa exekúciu na tento majetok žalobcu, čo odôvodňuje ich vylúčenie z exekúcie. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ žalovaný poukazoval na aplikáciu ustanovenia § 169 Exekučného poriadku, ktoré považoval v tejto veci za zásadné z hľadiska jej právneho posúdenia, s takouto argumentáciou žalovaného sa odvolací súd nestotožnil. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že vec je potrebné právne posúdiť i s ohľadom na toto ustanovenie § 169 Exekučného poriadku. Konštatoval, že pokiaľ potom súd prvej inštancie na túto obranu žalovaného reagoval v napadnutom rozhodnutí tak, že uvedené ustanovenie § 169 Exekučného poriadku nerieši status vecí v BSM, takáto odpoveď konajúceho súdu na strohý poukaz žalovaného na jeho aplikáciu nie je v žiadnom ohľade neodôvodnená, tak ako žalovaný namietal, keď súd prvej inštancie jasne uviedol, prečo nevidí dôvod na posúdenie tejto právnej veci i s ohľadom na ustanovenie § 169 Exekučného poriadku. Odvolací súd ďalej dôvodil, že výsledkom vyporiadania je definitívne určenie, ktoré konkrétne veci zostávajú vo výlučnom vlastníctve každého manžela. Znamená to teda aj to, že k veciam, ktoré zostávajú vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, stráca druhý manžel vlastnícke právo; vyporiadaním vlastnícke právo nevzniká, nenadobúda sa, nejde o žiadny prevod alebo prechod práva (porovnaj R 34/1971). Mal za to, že pokiaľ potom ustanovenie § 169 Exekučného poriadku pojednáva o prevode nehnuteľností z vlastníka na nadobúdateľa, a pokiaľ v tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že toto ustanovenie nerieši status vecí nadobudnutých v BSM, s takýmto záverom súdu sa odvolací súd stotožnil, majú za to, že v danom prípade vyporiadaním BSM súdnym rozhodnutím nenastala situácia prevodu (a ani prechodu) vlastníctva nehnuteľností na nového nadobúdateľa. Preto aplikácia tohto ustanovenia podľa odvolacieho súdu v danej veci neprichádzala do úvahy. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj argumentáciu žalovaného, že z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012 nevyplýva, že by pohľadávka oprávneného v konaní, v ktorom najvyšší súd rozhodoval, bola zabezpečená exekučným záložným právom. Doplnil, že sa jedná o skutkovo a právne porovnateľný prípad, a tak nemožno uzavrieť, že by rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012 na túto vec aplikovateľné nebolo.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP uviedol, že odvolací súd sa dostatočne nevyporiadal s podstatnými skutočnosťami a argumentami uvedenými v podanom odvolaní. Mal za to, že odvolací súd sa plne stotožnil so závermi Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 1 Cdo 257/2012 a to aj napriek tomu, že v konaní išlo o iné skutkové okolnosti. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od otázky, ktorá nebola v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená a to od otázky, či je za nadobúdateľa nehnuteľnosti (na ktorej bolo zriadené exekučné záložné právo) potrebné v zmysle ustanovenia § 169 EP považovať aj manžela, ktorý po vyporiadaní BSM nadobudol túto nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva, teda či je podľa ustanovenia § 169 EP možné pre pohľadávku, pre ktorú bolo zriadené exekučné záložné právo, vykonať exekúciu predajom nehnuteľnosti, aj keď ju po vyporiadaní BSM nadobudol manžel, ktorý nie je povinným v exekúcii. Dovolateľ uviedol, že registruje rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012, avšak podľa neho sa toto nevenovalo otázke možnosti výkonu exekučného záložného práva a špeciálnej úprave v ustanovení § 169 EP. Navyiac toto rozhodnutie považuje za prekonané z dôvodu zmeny právnej úpravy vykonanej zákonom č. 2/2017 Z. z. Právny názor, podľa ktorého výlučný vlastníč, ktorý nadobudol vlastníctvo v dôsledku vyporiadania BSM a nie je

nadobúdateľom v zmysle ustanovenia § 169 EP, a preto nemožno viesť exekúciu na majetok bývalého manžela povinnej, považuje dovolateľ za nesprávny, nelogický a neobhájiteľný v našom právnom systéme. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rovnako navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

4. Žalobca k dovolaniu uviedol, že žalovaný nedôvodne namieta údajnú existenciu vady zmätočnosti, ďalej uviedol, že dovolanie žalovaného nie je prípustné ani vo vzťahu § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože žalovaný namieta skutkové a nie právne okolnosti. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

9. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ namieta § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP namieta zmätočnosť, týkajúcu sa nevyporiadania sa s podstatnými skutočnosťami a argumentami uvedenými v podanom odvolaní. Mal za to, že odvolací súd sa plne stotožnil so závermi Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 1 Cdo 257/2012 a to aj napriek tomu, že v konaní išlo o iné skutkové okolnosti. Z obsahu námietky vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vyplýva, že dovolateľ namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá nebola doteraz v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená a to od otázky „či je za nadobúdateľa nehnuteľnosti (na ktorej bolo zriadené exekučné záložné právo) potrebné v zmysle ustanovenia § 169 EP považovať aj manžela, ktorý po vyporiadaní BSM nadobudol túto nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva, teda či je podľa ustanovenia § 169 EP možné pre pohľadávku, pre ktorú bolo zriadené exekučné záložné právo, vykonať exekúciu predajom nehnuteľnosti, aj keď ju po vyporiadaní BSM nadobudol manžel, ktorý nie je povinným v exekúcii“.

10. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania dovolateľa z hľadiska dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f/ CSP.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. V súvislosti s uvedenou námietkou arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd v tomto smere odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

13. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). V súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. Dovolací súd sa riadne vysporiadal s odvolaním žalobcu, odôvodnil, prečo sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

14. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že obsah spisu, ako aj obsah odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací

súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

15. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

16. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v bode 6.1. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v ustanovení § 421 ods. 1 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

17. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

18. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná otázka, v rámci ktorej by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

19. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

20. Dovolateľ namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá nebola doteraz v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená a je uvedená v bode 9. Dôvodil, že na rozdiel od prípadu prejednávaného v konaní sp. zn. 1 Cdo 257/2012, kedy sa exekučné konanie začalo až po rozvode a exekučné záložné právo bolo zriadené až po uplynutí trojročnej lehoty od rozvodu, v tomto prípade začalo ešte za trvania manželstva a za trvania manželstva bolo za účelom zabezpečenia pohľadávky zriadené na celý sporný majetok exekučné záložné právo. Poznamenal, že právny názor vyjadrený súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, ktorý obmedzuje ustanovenie § 169 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 iba na prípady, kedy došlo k zmene v osobe vlastníka zálohu v dôsledku prevodu, resp. prechodu vlastníka po vyporiadaní BSM, nie je podľa názoru dovolateľa logický a je v rozpore s podstatou inštitútu záložného práva.

21. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že medzičasom rozhodovacia činnosť odvolacieho súdu túto predmetnú otázku riešila a vec aj právne posúdila, a to v rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 5 Cdo 80/2019.

22. V rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 80/2019 dovolací súd prejednával totožnú situáciu, a totožnú dovolaciu otázku v znení, či je za nadobúdateľa nehnuteľnosti (na ktorej bolo zriadené exekučné záložné právo) potrebné v zmysle ustanovenia § 169 Exekučného poriadku považovať aj manžela, ktorý po vyporiadaní BSM nadobudol túto nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva, dovolací súd uviedol, že nejde o otázku, ktorá by odvolacím súdom nebola riešená. Poukázal na rozhodnutie NS SSR v rozsudku 6Cz/41/1970 (R 34/1971) zo dňa 10. júla 1970, ktorým bolo judikované, že v prípade zániku práv a povinností na strane jedného z bezpodielových spoluvlastníkov (či už na základe dohody alebo súdneho rozhodnutia) preberajúci spoluvlastník nenadobúda práva a povinnosti k žiadnej inej nehnuteľnosti ani k jej konkrétne určenej časti, pretože nemôže nadobúdať práva a povinnosti k tomu, čo už bolo predmetom jeho

bezpodielových spoluvlastníckych práv a povinností. K zmene dochádza len v tom zmysle, že ten z bezpodielových spoluvlastníkov, ktorému pri vyporiadaní zostane celá nehnuteľnosť, bude v budúcnosti vykonávať svoje práva a povinnosti k nehnuteľnosti sám, bez účasti druhého bezpodielového spoluvlastníka. Z toho vyplýva, že v prípade vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva nedochádza k odplatnému prevodu alebo prechodu nehnuteľnosti.

23. Dovolací súd ďalej dôvodil, že nie je možné súhlasiť ani s názorom dovolateľa, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012 sa na tento konkrétny prejednávany prípad nevzťahuje, keďže výslovné nerieši možnosť výkonu exekučného záložného práva a špeciálnej právnej úpravy v ustanovení § 169 Exekučného poriadku. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012 z 29. marca 2016 jednoznačne judikovalo, že ak pred skončením exekúcie došlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, môže byť exekúcia vedená len na majetok povinného, hoci pohľadávka oprávneného vznikla za trvania manželstva povinného. K vyššie uvedeným záverom dospel aj ÚS SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 380/2018-15 z 20. júna 2018, ktorý judikoval nasledovne: aj keď pri exekúcii ide o donucovanie povinného, aby splnil svoje povinnosti, a má zásadne postihnúť len povinného, nie je vylúčené, že niekedy môže faktický výkon rozhodnutia postihnúť aj tretie osoby, a to vtedy, keď sú exekúciou postihované veci patriace do BSM. Pojmovovo takáto exekúcia môže prichádzať do úvahy jedine v tom prípade, ak sú naplnené hmotnoprávne podmienky stanovené v § 147 Občianskeho zákonníka, teda že pohľadávka voči jednému z manželov vznikla za trvania manželstva a výkon rozhodnutia (exekúcia) sa vedie na majetok, ktorý patrí do BSM. Uvedené je však možné len do doby, kým nedôjde k vyporiadaniu BSM. Znamená to teda, že od okamihu vyporiadania BSM (nie od jeho zániku), kedy začne platiť zákonná nevyvrátiteľná domnienka podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka o jeho vyporiadaní, nemožno už viesť exekúciu na majetok, ktorý patril do BSM, resp. masy zaniknutého BSM; exekúciou už môžu byť postihnuté len veci patriace do výlučného vlastníctva manžela (bývalého manžela) zaviazaného z vykonateľného rozhodnutia.

24. Dovolací súd nevidel dôvod na odklon od vyššie uvedených záverov, ku ktorým dospela judikatúra NS SR a ÚS SR, plne sa s nimi stotožnil a tieto aj nasledoval. Na námietku dovolateľa ohľadne zmeny právnej úpravy prostredníctvom zákona č. 2/2017 Z. z., podľa ktorej ustanovenie § 35 ods. 3 aktuálne účinného Exekučného poriadku upravilo, že ak exekútor určil spôsob vykonania exekúcie postihnutím majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, neskoršie vyporiadanie BSM nemá právne účinky voči oprávnenému, dáva dovolací súd do pozornosti dovolateľa ustanovenie § 243h ods. 1. Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 2017 stanovili, že ak tento zákon v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Na prejednávany prípad tak odvolací súd aplikoval správne ustanovenia zákonného predpisu, pričom postupoval v zmysle prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. apríla 2017. Dovolací súd sa nestotožnil s argumentáciou dovolateľa ohľadne uplatnenia novej právnej úpravy, kedy cituje právnu doktrínu, ktorá pripúšťa, aby sa pri výklade zákona zohľadnilo ustanovenie zákona, ktoré danú problematiku rieši vyslovene a jednoznačne, hoci takéto ustanovenie formálne nenadobudlo účinnosť. Výslovná aj jednoznačná bola aj predošlá právna úprava, v zmysle prechodných ustanovení ktorej odvolací súd aj správne postupoval. Nerešpektovanie zákonnej úpravy a prechodných ustanovení k nej, teda pripustenie výkladu, podľa ktorého by súd aplikoval novú právnu úpravu na prípad, ktorý mal byť prejednaný podľa úpravy predchádzajúcej, by znamenal porušenie právnej istoty ako aj predvídateľnosti práva.

25. Vzhľadom na to, že nastolená dovolacia otázka už bola uvedeným rozhodnutím sp. zn. 5 Cdo 80/2019 riešená, dovolací súd pristúpil k jej posúdeniu z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

26. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že výsledkom vyporiadania je definitívne určenie, ktoré konkrétne veci zostávajú vo výlučnom vlastníctve každého manžela. Znamená to teda aj to, že k veciam, ktoré zostávajú vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, stráca druhý manžel vlastnícke právo; vyporiadaním vlastnícke právo nevzniká, nenadobúda sa, nejde o žiadny prevod alebo prechod práva (porovnaj R 34/1971). Mal za to, že pokiaľ potom ustanovenie § 169 Exekučného poriadku pojednáva o

prevode nehnuteľností z vlastníka na nadobúdateľa, a pokiaľ v tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že toto ustanovenie nerieši status vecí nadobudnutých v BSM, s týmto záverom súdu sa odvolací súd stotožnil, majúc za to, že v danom prípade vyporiadaním BSM súdnym rozhodnutím nenastala situácia prevodu (a ani prechodu) vlastníctva nehnuteľností na nového nadobúdateľa. Preto aplikácia tohto ustanovenia podľa odvolacieho súdu v danej veci neprichádzala do úvahy. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj argumentáciu žalovaného, že z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012 nevyplýva, že by pohľadávka oprávneného v konaní, v ktorom najvyšší súd rozhodoval, bola zabezpečená exekučným záložným právom. Doplnil, že sa jedná o skutkovo a právne porovnateľný prípad, a tak nemožno uzavrieť, že by rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 257/2012 na túto vec aplikovateľné nebolo, keď zo skutkových okolností danej veci (z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/287/2016 vydaného po zrušení skoršieho rozhodnutia odvolacieho súdu práve spomínaným rozhodnutím NS SR) bolo jednoznačné, že vo veci prejednávané nehnuteľnosti boli zaťažené exekučným záložným právom, navyše, bolo zrejmé i to, že pôvodne bolo v rámci konania o vylúčenie veci z exekúcie vedené i konanie o určenie, že spoluvlastnícky podiel nie je zaťažený exekučným záložným právom, ktoré konanie však súd vylúčil na samostatné konanie.

27. Dovolací súd tak konštatuje, že odvolací súd dospel k správne právnemu záveru, keď konštatoval, že § 169 Exekučného poriadku nerieši status vecí nadobudnutých v BSM, majúc za to, že vyporiadaním BSM súdnym rozhodnutím nenastala situácia prevodu (a ani prechodu) vlastníctva nehnuteľností na nového nadobúdateľa, a že z toho dôvodu aplikácia tohto ustanovenia v danej veci neprichádzala do úvahy, a to aj s poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 257/2012. Týmto právnym záverom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

28. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľa vyplývajúce z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.